

Impactul sistemului financiar-fiscal asupra derulării schimburilor comerciale internaționale

Ionel BOSTAN

TIPO MOLDOVA

Ionel BOSTAN

Impactul sistemului financiar-fiscal
asupra derulării schimburilor
comerciale internaționale

Coperta: *Cristian Almășanu*

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

ISBN 978-973-168-213-6

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2010

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro

Ionel BOSTAN

**Impactul sistemului financiar-fiscal
asupra derulării schimburilor
comerciale internaționale**

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE	13
Capitolul 1 O ABORDARE TEORETICĂ PRIVIND COMERȚUL INTERNAȚIONAL	27
1.1. Elemente conceptuale	29
1.2. Subiecți participanți la activitatea de comerț exterior	30
1.3. Balanța de plăți externe	32
1.4. Fenomene interne și internaționale care influențează activitatea de comerț exterior a României	36
1.4.1. Fenomene interne de influențare a comerțului exterior al României	36
1.4.2. Fenomene externe de influențare a comerțului exterior al României	38
Capitolul 2 TEHNICI ȘI INSTRUMENTE DE CREDITARE A OPERAȚIUNILOR DE COMERȚ INTERNAȚIONAL.....	45
2.1. Creditarea bancară a activității de export-import.....	47
2.1.1. Finanțarea pe termen scurt a operațiunilor de comerț internațional (pentru finanțarea exporturilor)	47
2.1.2. Tehnici de finanțare pe termen mediu și lung: creditul furnizor și creditul cumpărător	50
2.2. Creditul de scont, ca tehnică bancară de finanțare a exportului; incasso-ul și acreditivul documentar	53
2.2.1. Analiza relației de scontare	53
2.2.2. Creditul de accept	55
2.2.3. Incasso-ul documentar	55
2.2.4. Finanțarea prin utilizarea acreditivului documentar	56
2.3. Finanțarea operațiunilor de comerț internațional prin factoring și forfetare	57

2.3.1. Sistemul de finanțare prin factoring.....	57
2.3.2. Forfetarea.....	63
2.4. Rolul leasing-ului în facilitarea derulării schimburilor economice internaționale	67
2.4.1. Cadrul teoretic și instituțional al leasing-ului	67
2.4.2. Derularea operațiunilor de leasing.....	70
2.4.3. Dimensiunea pieței leasing-ului.....	73

Capitolul 3 APLICAREA UNOR PRINCIPII ȘI REGULI ÎN MATERIE DE CIRCULAȚIE A MĂRFURILOR, SERVICIILOR ȘI CAPITALURILOR ÎN CONTEXTUL LIBERALIZĂRII COMPETIȚIEI PE PIAȚA UNICĂ EUROPEANĂ

75

3.1. Procesul integrării europene. Incidența asupra României.....	77
3.1.1. O abordare conceptuală	77
3.1.2. Procesul de integrare europeană	79
3.1.3. Evoluția relațiilor dintre România și UE. Problematika aderării	86
3.2. Libera circulație a mărfurilor și libera concurență în spațiul UE. Acquis-ul comunitar în domeniul liberei circulații a capitalurilor și intercondiționările cu fiscalitatea	89
3.2.1. Libera circulație a mărfurilor și serviciilor	90
3.2.2. Piața unică și libera concurență. Uniunea vamală în spațiul comunitar	92
3.2.3. Acquis-ul comunitar în domeniul liberei circulații a capitalurilor.....	96
3.2.4. Tendințe în politica comercială a UE.....	101
3.3. Alte principii și reguli privind mecanismul de funcționare a pieței unice europene	103
3.3.1. Dezvoltarea comerțului electronic și regulile comunitare privind impozitul pe consum (TVA).....	103
3.3.2. Legea companiilor și legea contractelor	105
3.3.3. Dreptul de proprietate intelectuală și industrială	107

Capitolul 4 REGIMUL APLICABIL ACTIVITĂȚII DE IMPORT – EXPORT ÎN SPAȚIUL COMUNITAR ȘI METAMORFOZELE NORMATIVE ALE CADRULUI DERULĂRII COMERȚULUI EXTERIOR ROMÂNESC GENERATE DE ADERAREA ȚĂRII NOASTRE LA UNIUNEA EUROPEANĂ

109

4.1. Regimul activității de import – export aplicabil în Uniunea Europeană.....	111
---	-----

4.1.1. Regimul exportului	112
4.1.2. Regimul importului.....	113
4.2. Coexistența Uniunea Europeană (UE) – Organizația Mondială a Comerțului (OMC).....	122
4.2.1. Organizația Mondială a Comerțului (OMC).....	122
4.2.2. Relațiile dintre Uniunea Europeană și Organizația Mondială a Comerțului	124
4.2.3. Politicile comerciale ale UE și OMC.....	124
4.3. Metamorfoze normative privind noul cadru al derulării comerțului exterior românesc.....	127
4.3.1. Preluarea Tarifului vamal comun și a sistemului de statistică privind comerțul intra-comunitar.....	127
4.3.2. Schema de Preferințe Generalizate (SGP) a UE și măsurile de apărare comercială	128
4.4. Sistemul de acorduri comerciale propriu Spațiului Economic European (SEE). Negocierea de acorduri preferențiale/ nepreferențiale cu principalele state/ organizații din lume	130
4.4.1. Acorduri de Stabilizare și Asociere. Sistemul de Preferințe Comerciale Autonome (SPCA)	131
4.4.2. Acorduri preferențiale și acorduri nepreferențiale încheiate de UE cu principalele state/ organizații din lume.....	133

Capitolul 5 ANALIZA NORMELOR ȘI PRACTICILOR PRIVIND IMPOZITAREA ACTIVITĂȚII COMERCIALE ȘI EVITAREA DUBLEI IMPUNERI ÎN STATELE MEMBRE ALE UE **139**

5.1. Unele considerente de ordin comunitar privind impozitarea	141
5.2. Repere normative ale UE privind taxarea. Codul de Conduită pentru Impozitarea Afacerilor - corelarea interesului comunitar cu obiectivele reglementărilor fiscale	142
5.2.1. Impozitarea directă	143
5.2.2. Impozitarea indirectă	145
5.2.3. Codul de Conduită pentru Impozitarea Afacerilor.....	147
5.3. Regimul ajutorului de stat și practicile fiscale dăunătoare	148
5.4. Politici naționale privind impozitarea activității comerciale a companiilor, aplicate în unele țări membre ale UE.....	151
5.5. Compatibilitatea legilor fiscale românești cu reglementările UE și OECD	155

5.5.1. Prevederi semnificative vizând impozitarea/ taxarea afacerilor, ale noului Cod fiscal românesc	157
5.6. Alte componente ale politicii fiscale comunitare.....	168
5.7. Măsurile de evitare a dublei impunerii în statele membre ale UE	169
5.7.1. Modalități de implicare a statului în crearea cadrului legal comun ...	169
5.7.2. Evitarea dublei impunerii și preocupările privind coordonarea sistemelor fiscale	172
5.7.3. Convenții și directive vizând evitarea dublei impunerii în spațiul comunitar	174
5.8. Aspecte privind aplicarea convențiilor bilaterale de evitare a dublei impunerii încheiate de România. Restituirea impozitului. Nediscriminarea	177

Capitolul 6 INFLUENȚELE CADRULUI FINANCIAR-FISCAL ASUPRA PERFORMANȚEI ACTIVITĂȚII DE COMERȚ INTERNAȚIONAL ȘI ATRAGERII INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE..... 183

6.1. Considerații privind performanța comerțului exterior. Indicatori specfici	186
6.2. Impozitarea ca factor de decizie în materie de investiții și afaceri internaționale.....	191
6.3. Orientarea cadrului financiar-fiscal către stimularea exporturilor și atragerea investițiilor străine directe	193
6.3.1. Stimularea exporturilor prin adoptarea de măsuri cu conținut financiar	193
6.3.2. Pârghii fiscale de stimulare a investițiilor străine directe	197
6.4. Regimul zonelor speciale	202
6.4.1. Zone duty-free.....	203
6.4.2. Zone economice speciale	205
6.5. Analiza performanțelor înregistrate de comerțul exterior românesc (2006).....	206
6.5.1. Caracteristici recente ale comerțului exterior	206
6.5.2. Evoluția exporturilor.....	207
6.5.3. Evoluția importurilor	208
6.5.4. Deficitul comercial	210
6.6. Unele perspective legate de adâncirea integrării României în UE – domeniile comercial și vamal	212

6.7. Repere ale unei strategii post-aderare privind dezvoltarea economiei românești și a activității de comerț exterior	213
6.7.1. Contextul european și contextul intern privind evoluția economiei românești	213
6.7.2. Identificarea și valorificarea avantajelor competitive ale României în UE	214
6.7.3. Aprofundarea la nivel național a procesului de integrare europeană; asigurarea resurselor necesare și utilizarea efectivă și eficientă a fondurilor comunitare.....	218
6.8. Prefigurarea cadrului macro-economic și de dezvoltare a comerțului exterior românesc (2008-2013).....	220
SINTEZĂ CONCLUSIVĂ	223
GLOSSAR	235
BIBLIOGRAFIE.....	243